

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

67a
HISTORYCZNEGO W. P.
BIBLIOTECZKA ŻOŁNIERZA

49/5

**SŁOWNICZEK
POLITYCZNY
DLA
ŻOŁNIERZY**

(Wydanie drugie, uzupełnione i rozszerzone)

Sierpień

1945

Nr. 24

Wydawnictwo
Oddziału Propagandy Głównego Zarządu Polit.-Wych. W. P.

67a

HISTORYCZNEGO W. P.

BIBLIOTEKAZKA ŻOŁNIERZA

49/5

**SŁOWNICZEK
POLITYCZNY
DLA
ŻOŁNIERZY**

(Wydanie drugie, uzupełnione i rozszerzone)

Sierpień

1945

Nr. 24

Wydawnictwo
Oddziału Propagandy Głównego Zarządu Polit.-Wych. W. P.

BIBLIOTECZKA ŻOŁNIERZA

SŁOWNICZEK POLITYCZNY DLA ŻOŁNIERZY

(Wydanie drugie, uzupełnione i rozszerzone)

337

Lublin

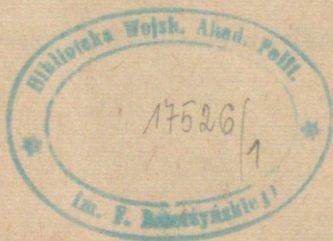
Sierpień

1945

Nr. 24

Wydawnictwo
Oddziału Propagandy Głównego Zarządu Polit.-Wych. W.P.

395.73 (24)

Wyd. Oddz. Prop. Gł. Zarz. Polit.-Wych. W. P.

A

Akcja przesiedleńcza — ma na celu osiedlenie Polaków-repatriantów z zagranicy i województw Polski centralnej na ziemiach odzyskanych nad Odrą, Nisą i Bałtykiem. Ziemie te mogą pomieścić wiele milionów ludzi oraz dać im pracę i dobrobyt. Celem zagospodarowania tych bogatych ziem, z których wysiedlono obecnie Niemców, konieczne jest jak najszybsze zaludnienie ich żywiołem polskim. W ciągu krótkiego czasu osiedliło się na Ziemiach Zachodnich przeszło pół miliona Polaków. Do końca roku bieżącego powinno tam osiedlić się 3 i pół miliona. Akcja przesiedleńcza jest zagadnieniem państwowym pierwszorzędnej wagi.

Armia Krajowa (AK) — podziemna organizacja zbrojna, działająca w kraju w okr. się okupacji. Dowództwo AK, podporządkowane tzw. „rządowi” londyńskiemu, starało się hamować walkę z Niemcami, głosząc hasło „stania z bronią u nogi”. Ono wywołało dla swoich wąskich celów politycznych w sierpniu 1944 r. niewczesne powstanie w Warszawie, wydając stolicę na zniszczenie i ludność na zagładę, a następnie haniebnie skapitulowało przed Niemcami. Po wyzwoleniu Polski dowództwo AK organizowało zbrodnicze

akty dywersyjne przeciw Państwu Polskiemu i Armii Czerwonej. Masy żołnierzy i oficerów AK szły do organizacji w dobrej wierze, palając chęcią walki z Niemcami. Wykazały one duży hart i bohaterstwo, szczególnie w okresie dwumiesięcznego powstania warszawskiego. Z chwilą wyzwolenia Polski większość b. członków AK, przejrzawszy zdraziecką politykę dowództwa, zasilila szeregi Wojska Polskiego lub stanęła do odbudowy kraju. Pewna liczba otumanionych przez reakcyjną propagandę poszła do lasów, gdzie wraz z faszystami z NSZ i „banderowcami” prowadziła zbrodniczą robotę, skierowaną przeciwko Państwu i naszym sojusznikom. Cała ohyda roboty dowództwa AK została ujawniona w moskiewskim procesie szesnastu. Obecnie coraz więcej żołnierzy i oficerów AK pojmuję swój błąd i składa broń. Demokratyczne Państwo Polskie, potępiając zdradę dowództwa AK z Borem-Komorowskim i Okulickim na czele, uznaje zasługi, położone w walce z Niemcami przez żołnierzy i oficerów AK i traktuje ich, jako bojowników o niepodległość. Nawet wychodzący obecnie z lasów otrzymują przebaczenie i możliwość spokojnej pracy.

Armia Ludowa (AL) — demokratyczna organizacja zbrojna, założona przez Krajową Radę Narodową w styczniu 1944 r. Trzonem AL była Gwardia Ludowa—pierwsza organizacja, która rozpoczęła walkę zbrojną z okupan-

tem, organizując szereg aktów dywersyjnych i zamachów na najwybitniejszych dygnitarzy hitlerowskich. Obok Gwardii Ludowej weszła w skład AL—Milicja Ludowa i część Batalionów Chłopskich. Armia Ludowa kontynuowała bojowe tradycje tych zbrojnych organizacji niepodległościowych, prowadząc nieugiętą walkę z Niemcami i zadając im dotkliwe ciosy. AL zapisała piękne karty bohaterskiej walki partyzanckiej. Wzięła czynny udział w powstaniu warszawskim. Dowódcą Naczelnym AL był gen. Rola-Żymierski. W lipcu 1944 r. Armia Ludowa połączona została z Armią Polską z ZSRR w jednolite Wojsko Polskie.

Anders Władysław — generał, związany z kliką piłsudczykowską. Na stanowisku d-cy dywizji polskich w ZSRR wskrzesił najgorsze praktyki sanacyjne. Prześladował demokratycznych żołnierzy i oficerów. W momencie ofensywy niemieckiej na Stalingrad (lato 1942 r.) haniebnie wyprowadził dywizje polskie na piaski Persji, na bezużyteczną turlaczkę. Wielu żołnierzy i oficerów z jego dywizyj wyraziło chęć powrotu do kraju i wstąpienia do Wojska Polskiego, za co Anders osadził ich w więzieniu. Obecnie, wobec uznania Rządu Jedności Narodowej przez cały świat, bohaterscy żołnierze polscy z Zachodu otrzymają możliwość powrotu do kraju.

Antysemityzm — szczepiona przez reakcję nienawiść do Żydów, mająca na celu bałamucenie szerokich mas w interesie grupki obszarników i magnatów kartelowych. Antysemityzm był narzędziem w ręku hitleryzmu dla siania zamętu w innych krajach i moralnego rozbicia społeczeństwa, a tym samym ułatwienia napaści hitlerowskiej. W demokratycznej Polsce nie powinien mieć miejsca antysemityzm — plugawe ziarno hitleryzmu. Ale są pewne nieliczne grupy w społeczeństwie polskim, które, zarażone jadem rasizmu hitlerowskiego, mordują resztki pozostałych przy życiu Żydów polskich i judzą przeciw nim, chociaż wielu Żydów walczyło o naszą niepodległość podczas okupacji i w szeregach Wojska Polskiego, a obecnie pracują nad odbudową kraju. Robią to ci sami ludzie, którzy zabijają z za węgła działaczy demokratycznych i żołnierzy Wojska Polskiego. Naród Polski potępia te zbrodnicze wyczyny, rozumiejąc, że zbliży reakcyjne chcą na antysemityzmie upiec własną pieczeń polityczną. W demokratycznej Polsce wszyscy obywatele, bez różnicy wyznania i narodowości, posiadają równe prawa i obowiązki.

Armia Polska w ZSRR — zorganizowana przez Związek Patriotów Polskich, umożliwiła Polakom, zamieszkałym na terenie Zw. Radzieckiego, wzięcie udziału w walce o wolność Polski z bronią w ręku. Sformowana w 1943

r. I Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki rozrosła się w krótkim czasie do rozmiarów stutysięcznej armii. Armia ta okryła sławą sztandary polskie w bitwach pod Lenino, Darnicą i nad Bugiem. Wstąpiwszy w lipcu 1944 r. u boku Armii Czerwonej na ziemię polskie, stała się wspólnie z Armią Ludową zaczątkiem odrodzonego Wojska Polskiego. Jako Pierwsza Armia Wojska Polskiego—wyzwoliła ona Warszawę i przeszła wspaniały szlak bojowy od Wisły aż po Łabę. Sztandary Pierwszej Armii zatknięte zostały w Berlinie.

Arciszewski Tomasz — „premier” byłego „rządu” londyńskiego, rzekomy „socjalista” — faktycznie stary agent sanacji w PPS. W skład jego operetkowego „rządu” wchodził jawni faszyci z obozu endecji i sanacji. Występował przeciw przyłączeniu do Polski Wrocławia i Szczecina, przeciwko reformie rolnej, zwalczał ideę prawdziwej przyjaźni polsko-radzieckiej. W rezultacie uznania Rządu Jedności Narodowej przez cały świat, Arciszewski został pozbawiony nawet formalnej „władzy”. Jest on obecnie zwykłą osobą prywatną, całkowicie skompromitowanym bankrutem politycznym.

Attlee Klemens (Etli) — przywódca angielskiej Partii Pracy, po jej zwycięstwie w wyborach w lipcu 1945 r. — premier Wielkiej Brytanii. Podczas pierwszej wojny światowej uzyskał stopień majora armii angielskiej. Poseł do

parlamentu od 1922 r. Od 1935 r. przywódca opozycji w parlamencie. Od 1940 do 1945 r. wicepremier w koalicyjnym rządzie Churchilla. Obejmując urząd premiera zapowiedział: w dziedzinie polityki zagranicznej — zacieśnienie współpracy ze Związkiem Radzieckim i Stanami Zjednoczonymi; w dziedzinie polityki wewnętrznej — demokratyzację życia gospodarczego przez upaństwowienie wielkiego przemysłu, banków i linii komunikacyjnych, co uwolni Anglię od wszechwładzy karteli, trustów i koncernów. Premier Attlee, jako przedstawiciel Wielkiej Brytanii, kontynuował konferencję z Trumanem i Stalinem w Poczdamie.

B

Bierut Bolesław — prezydent Krajowej Rady Narodowej, sprawujący na mocy demokratycznej Konstytucji z marca 1921 r. obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej. Syn robotnika. Wybitny działacz społeczny, prześladowany przez rządy sanacyjne. Jeden z organizatorów Krajowej Rady Narodowej i jej przewodniczący od chwili utworzenia. Sprawując władzę Prezydenta Rzeczypospolitej od 22 lipca 1944 r., zyskał ogromny autorytet i miłość całego narodu. Gorący zwolennik zjednoczenia wszystkich sił narodu. Pod jego przewodnictwem doszło do porozumienia między działaczami demokratycznymi z kraju i zagranicy w sprawie utworzenia Rządu

Jedności Narodowej. Nagrodzony najwyższym odznaczeniem polskim — Krzyżem Grunwaldu I klasy.

Bór-Komorowski Tadeusz — hrabia, mianowany generałem i komendantem AK przez „rząd” londyński, już po śmierci gen. Sikorskiego. W okresie okupacji hamował walkę zbrojną, wydawszy rozkaz „stania z bronią u nogi”. Na rozkaz Sosnkowskiego wywołał powstanie w Warszawie, bez porozumienia się z dowództwem Armii Czerwonej i wojsk sprzymierzonych. W okresie powstania paktował z dowódcą wojsk niemieckich von dem Bachem, a w końcu haniebnie skapitulował, wydając żołnierzy i ludność na pastwę wroga. Przebywał w „niewoli”, ciesząc się specjalnymi względami hitlerowskiego dowództwa. Po wyjściu z „niewoli”, jako „wódz naczelny” formacyj polskich na Zachodzie, całą swoją energię wysilił w kierunku przeszkodzenia powrotowi żołnierzy i oficerów do kraju. Likwidacja „rządu” londyńskiego oznacza koniec jego „kariery”.

C

Churchill Winston (Czerczil) — były premier Wielkiej Brytanii. Wybitny mąż stanu. Prowadził politykę jedności i przyjaźni międzysojuszniczej. Za jego rządów, w maju 1942 r., podpisany został układ o sojuszu i przyjaźni między Anglią a Zw. Radzieckim. Churchill oświadczył: „Jeśli by nie kolosalny wysiłek

i ogromne ofiary ze strony Rosji — naród polski byłby skazany na całkowite wyćpienie przez Niemców". Obecnie wystąpił do wyborów jako przywódca partii konserwatywnej. Konserwatyści usiłowali wykorzystać popularność Churchilla dla zdobycia większości w parlamencie. Jednak naród angielski wypowiedział się przeciw programowi konserwatystów. Wybory przyniosły większość Partii Pracy. Winston Churchill podał się do dymisji.

D

De Gaulle René (de Gol) — generał, szef Rządu Tymczasowego Republiki Francuskiej i Wódz Naczelny Armii Francuskiej. Po zdradzie reakcji francuskiej i klęsce Francji w 1940 r. stanął na czele ruchu niepodległościowego. Organizuje Francuski Komitet Wyzwolenia Narodowego wbrew polityce reakcji, z Petainem i Lavalem na czele, którzy wysługiwali się Niemcom. W grudniu 1944 r. zawarł traktat przyjaźni z ZSRR. Rząd francuski wymienił przedstawicieli dyplomatycznych z Rządem Tymczasowym Rzplitej w Warszawie, a obecnie uznał Rząd Jedności Narodowej.

Demokracja — forma ustroju państwowego, w którym władza należy do narodu. Prawdziwa demokracja polega nie tylko na formalnie zapisanych prawach politycznych, ale na stworzeniu własnej bazy gospodarczej i spo-

łecznej (wielki przemysł — dobrem ogólnonarodowym, ziemia — w rękach chłopów). Tylko przez usunięcie wszechwładzy nielicznej grupy obszarników i wielkich kapitalistów, przez stworzenie ludzkich warunków bytowania dla szerokich rzesz chłopów i robotników, naród może zapewnić sobie rzeczywistą pełnię praw i pomyślne warunki rozwoju. Demokracja, która daje wolność i dobrobyt szerokim masom, musi równocześnie zachować nieugiętą postawę wobec reakcji. Taką prawdziwą i silną demokrację ludową budujemy obecnie w Polsce.

E

Endecja — nazwa jawnie reakcyjnej grupy, szerzącej oszukańczo frazesem „narodowym” i wzorującej się na hitleryźmie. Do spółki z sanacją wchodziła w skład tzw. „rządu” londyńskiego. Endeckie i zbliżone do endecków oenerowskie bandy (NSZ) otwarcie współpracowały podczas okupacji z gestapo. Niektóre oddziały NSZ uszły wraz z Niemcami i otrzymały specjalne przeszkolenie dla zbrodniczej akcji dywersyjnej w Polsce. Dziś endecy i oenerowcy spełniają podłą rolę skrytobójców, mordujących żołnierzy radzieckich i polskich, działaczy demokratycznych i spokojną ludność.

Eisenhower Dwight (Ajzenbauer Duajt) — generał armii, dowódca wojsk amerykańskich i Naczelnym Dowódcą Wojsk Sprzymierzonych

w Europie. Pod jego kierownictwem wojska sojusznicze lądowały na wybrzeżu Francji i w ciągu niespełna roku dotarły do Łaby, gdzie połączyły się z wojskami radzieckimi. Wchodzi wraz z przedstawicielami ZSRR, Anglii i Francji w skład Sojuszniczej Rady Kontroli nad Niemcami. Odznaczony wieloma orderami, m. in. radzieckim orderem Związku.

F

Faszyzm — system polityczny, oznaczający skrajną, terrorystyczną dyktaturę reakcji — wielkich kapitalistów i obszarników. Odbiera narodowi wszelkie prawa i swobody demokratyczne. Stosuje wobec mas pracujących i demokracji zaciekle terror, obozy koncentracyjne, szubienice. Gospodarka faszystowska opiera się na wzrastającym upośledzeniu mas i wyśrubowanych zyskach garstki uprzywilejowanych. Dążąc do opanowania całego świata, państwa faszystowskie (Niemcy, Włochy, Japonia) wywołały w r. 1939 krwawą wojnę światową. Faszyści są we wszystkich krajach (jak sanacja i endecja w Polsce) najgorszymi wrogami swoich narodów. Wykorzenienie resztek faszyzmu na świecie jest niezbędnym warunkiem trwałego pokoju i szczęścia całego świata.

Formacje polskie na Zachodzie — utworzone przez gen. Sikorskiego po klęsce wrześniowej 1939 r. Żołnierze, marynarze i lotnicy tych

formacyj w bitwach pod Tobrukiem, Narvikiem, Monte-Cassino, w Nadrenii i w walkach powietrznych nad Anglią i Niemcami, przysporzyli sławy orężowi polskiemu. Ich wkład w dzieło wyzwolenia byłby jeszcze większy, gdyby nie zdradziecka polityka dowódców w rodzaju Sosnkowskiego, Bora i Andersa, którzy zmusili ich do długiej tułaczki, zamiast najprostszą drogą zaprowadzić do Polski. Reakcyjny „rząd” londyński nie pozwalał im wracać do kraju, wtrącając do więzień i obozów koncentracyjnych tych, którzy wyrazili chęć powrotu. Obecnie, wbrew knowaniom reakcji, dzięki staraniom Rządu Jedności Narodowej, uznanego przez wszystkie państwa świata, żołnierze i oficerowie formacyj polskich na zachodzie otrzymają możliwość powrotu i wzmocnienia siły wojskowej Państwa Polskiego oraz pracy nad odbudową kraju.

Front narodowy — zjednoczenie wszystkich żywych sił narodu polskiego dla walki o niepodległą, silną, demokratyczną Polskę, z granicami na Odrze i Nissie Łużyckiej, oraz szerokim dostępem do morza, zjednoczenie dla pracy nad odbudową i przebudową Polski. W skład frontu narodowego wchodzić cztery wielkie stronnictwa demokratyczne: Stronnictwo Ludowe, Polska Partia Robotnicza, Polska Partia Socjalistyczna i Stronnictwo Demokratyczne. Organami frontu narodowego są Komisje Porozumiewawcze

Stronnictw Demokratycznych. Pomimo, że poszczególne partie są całkowicie niezależne jedna od drugiej, dobrowolna ich współpraca w ramach frontu narodowego zacieśnia się coraz bardziej. Szczególnie bliską i przyjazną jest współpraca dwóch wielkich partyj robotniczych PPR i PPS, która dodatkowo wpływa na spójność całego bloku demokratycznego. Wzrost tej spójności świadczy o zrozumieniu istotnych potrzeb narodu przez wszystkie polskie partie demokratyczne. Obecnie front narodowy został rozszerzony przez wejście w jego skład szeregu działaczy demokratycznych z kraju i zagranicy, popierających Rząd Jedności Narodowej.

G

Gomułka Władysław (Wiesław) — pierwszy wicepremier Rządu Tymczasowego, obecnie wicepremier Rządu Jedności Narodowej. Pochodzi z rodziny górników. Od wielu lat zajmuje stanowisko kierownicze w ruchu robotniczym. W czasie okupacji organizował na czele Polskiej Partii Robotniczej walkę z Niemcami. Sekretarz Generalny Komitetu Centralnego PPR. Jeden z twórców Krajowej Rady Narodowej. Dążył zawsze do zjednoczenia narodu polskiego pod sztandarami demokracji. Jest jednym z twórców Rządu Jedności Narodowej. Za wybitne zasługi w walce o niepodległość i w pracy nad odbu-

dową państwowości polskiej, odznaczony Krzyżem Grunwaldu I klasy.

Grabski Stanisław — ekonomista i polityk, profesor Uniwersytetu Lwowskiego, był jednym z czołowych działaczy Stronnictwa Narodowego, z którego wystąpił jeszcze przed wojną. Jako członek delegacji polskiej, podpisał w r. 1921 traktat pokojowy z ZSRR w Rydze. Trzykrotny minister oświaty. Po klęsce wrześniowej przewodniczący Rady Narodowej w Londynie. Zwalczał zgubną politykę tzw. „rządu” emigracyjnego w stosunku do ZSRR. Wraz z innymi działaczami demokratycznymi przybył do kraju i powołany został na stanowisko wiceprezydenta Krajowej Rady Narodowej.

Granice na Odrze i Nisie — oznaczają przywrócenie Polsce prastarych ziem polskich Śląska, Pomorza i Prus Wschodnich, zagrabionych ongiś przez Niemców. Dadzą one Polsce ogromne korzyści: zjednoczenie wszystkich Polaków w Państwie Polskim, zwiększenie bezpieczeństwa przed napaściami Niemców, wzmocnienie gospodarcze (rozwinęty przemysł i urodzajną ziemię, oraz szeroki dostęp do morza). Klika reakcyjna Raczkiewiczów i Arciszewskich występowała wbrew interesom Polski przeciwko słusznym naszym prawom. Prawa nasze do tych ziem popiera Zw. Radziecki, który przekazał całe terytorium po Odrę i Nisę, ze Szczecinem, Wrocławiem i Opolem, polskiej administracji.

Obecnie granice na Odrze i Nissie zostały obsadzone przez oddziały Wojska Polskiego. Opinia całego świata uznaje, że ziemie zachodnie słusznie należą się Polsce. Dlatego też naród polski domaga się jak najszybszego formalnego załatwienia tej sprawy na forum międzynarodowym. Im szybciej i gęściej zaludnimy Zachód elementem polskim, im dokładniej oczyścimy go od niemieckich naleciałości, tym mniej argumentów będą mieli ci, nieliczni politycy w Europie Zachodniej, którzy przeciwstawiają się oddaniu ziem zachodnich Polsce, a dążą do wzmocnienia Niemiec.

H

Hitleryzm — faszyzm niemiecki, najbardziej krwiożerczy i rozbójniczy ze wszystkich faszyzmów — najbardziej bandycki wyraz dążeń zaborczych Niemiec. Zgodnie z naukami swoich hersztów z Hitlerem na czele, hitleryzm dążył do ujarzmienia innych narodów świata, a przede wszystkim narodów słowiańskich i przekształcenia ich w niewolników „niemieckiego narodu panów”. Jest sprawcą zagłady dziesiątków milionów ofiar, zabitych w morderczej wojnie i zwierzęco zamęczonych w hitlerowskich katowniach i obozach zniszczenia. Hitleryzm — śmiertelny wróg Polski — dążył do zupełnego wytępienia Polaków. Całkowite zniszczenie i wypalenie hitleryzmu jest warunkiem po-

koju i bezpieczeństwa całego świata. Hitleryzm, będąc oparciem dla reakcyjnych i faszystowskich ugrupowań w innych krajach, posługiwał się nimi jako narzędziem dla swoich bandyckich celów. Hitleryzm tylko wtedy będzie całkowicie złamany, gdy zlikwidujemy ekonomiczne podstawy jego istnienia: wielki przemysł niemiecki, banki i związane z kapitałem międzynarodowym niemieckie trusty i kartele.

I

Imperializm — najwyższe i ostatnie stadium rozwoju kapitalizmu, kiedy decydującą rolę odgrywają takie zrzeszenia kapitalistyczne, jak kartele i trusty, które wraz z bankami, podporządkowują sobie całkowicie (monopolizują) życie gospodarcze i polityczne. Monopole kapitalistyczne (kartele i trusty) oraz związane z nimi banki niesłychanie wzmagają ucisk mas pracujących, zaostrzają walkę o rynki zbytu, surowce, kolonie i sfery wpływów. Walka o interesy potężnych karteli i trustów doprowadza nieuchronnie do wojen zaborczych. Najbardziej drapieżnym przejawem imperializmu był faszyzm hitlerowski, który dążył do owładnięcia całym światem w interesie niemieckich magnatów finansowych. W wyzwolonej od hitlerowców Europie, demokracja wypowiedziała śmiertelną walkę kartelom i trustom, będącym ognis-

kami imperializmu i największego wyzysku mas pracujących.

Inflacja — gwałtowny spadek wartości pieniądza, m. in. miał miejsce także w Polsce po pierwszej wojnie światowej, kiedy ceny przedmiotów powszechnego użytku wyrażały się w milionowych cyfrach. Inflacja powoduje nędzę szerokich mas i całkowite rozprzężenie życia gospodarczego. Dzięki mądrej polityce gospodarczej Rządu Tymczasowego uniknęliśmy obecnie inflacji. Wartość pieniądza z dnia na dzień się podnosi, ceny stopniowo spadają.

K

Karta Atlantycka — deklaracja, podpisana przez Roosevelta i Churchilla w 1941 r. na pancerniku na Oceanie Atlantyckim. Wyrażała ona niezłomną wolę sojuszników prowadzenia wojny aż do ostatecznego zwycięstwa nad Niemcami i gwarantowała niezależność wszystkim państwom, okupowanym przez Niemcy, m. in. i Polsce. Do deklaracji tej przyłączyli się wszyscy uczestnicy koalicji antyhitlerowskiej ze Zw. Radzieckim na czele.

Karta Bezpieczeństwa — Statut Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa pod nazwą „Narody Zjednoczone“, uchwalony na konferencji w San Francisco. Zgodnie z Kartą, organizacja „Narody Zjednoczone“ będzie miała w swym rozporządzeniu środki dla

uchronienia świata przed nową wojną, przede wszystkim międzynarodowe siły zbrojne. Kierowniczym organem „Narodów Zjednoczonych” jest Rada Bezpieczeństwa. Podstawą działania Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa jest jedność wielkich mocarstw, w pierwszym rzędzie ZSRR, Anglii i St. Zjednoczonych. Statut podpisany został przez przedstawicieli 50-ciu państw. Miejsce dla podpisu Polski zostało zarezerwowane, przedstawiciele Polski podpiszą Statut w najbliższym czasie.

Kartele — zrzeczenia właścicieli wielkiego przemysłu, związane z bankami. W Polsce—przy poparciu rządów sanacyjnych—wyciągały dla siebie milionowe zyski kosztem szerokich mas. Śrubowały ceny na towary, pogorszyły warunki pracy i płacy robotników i pracowników. Swoją egoistyczną polityką doprowadziły kraj do upadku gospodarczego. Wraz z obszarnikami miały decydujący wpływ na politykę rządów sanacyjnych i w równym stopniu są odpowiedzialne za klęskę wrześniową. Zbankrutowany „rząd” londyński był wyrazicielem ich dążeń i apetytów. W Polsce demokratycznej kartele zostały zniesione.

Katyn — miejscowość pod Smoleńskiem (Rosja), gdzie jesienią 1941 r. Niemcy rozstrzelali 11.000 oficerów polskich. Później przedstawiali oni to morderstwo jako „zbrodnię bolszewików”. Cały świat odwrócił się z pogardą od hitlerowskiej prowokacji, rozumiejąc, że ce-

tem jej jest ukrycie własnego przestępstwa i posianie niezgody w obozie antyhitlerowskim. Jedynie reakcyjna klika emigrancka w Londynie poszła za propagandą Goebbelsa.

Koalicja Państw Demokratycznych — powstała jako zjednoczenie narodów świata przeciw faszyzmowi i hitleryzmowi. Obecnie w skład jej wchodzi przeszło 50 miłujących pokój narodów. Na czele koalicji stoją: Związek Radziecki, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Jedność tych 3-ch głównych mocarstw, która przyniosła zwycięstwo nad Niemcami, jest obecnie podstawowym warunkiem utrwalenia pokoju i bezpieczeństwa na całym świecie.

Konferencja Teherańska — pierwsze osobiste spotkanie Roosevelta, Stalina i Churchilla w grudniu 1943 r. w stolicy Iranu—Teheranie. Konferencja Teherańska była ważnym etapem na drodze do rozbicia Niemiec hitlerowskich. Na konferencji uzgodniono wspólne plany wojenne przeciw Niemcom i ustalono jednolitą politykę 3-ch mocarstw zarówno w czasie wojny jak i w czasie pokoju.

Konferencja Krymska — drugie spotkanie Roosevelta, Churchilla i Stalina na Krymie w początkach lutego 1945 r. Przebieg i wyniki konferencji były wyrazem wzmacniającej się jedności Anglii, ZSRR i St. Zjednoczonych. Na konferencji opracowano plan ostatniego etapu wojny. Ustalono zasady powojennej organizacji międzynarodowej dla zapewnienia

pokoju i bezpieczeństwa narodom świata. Ustalono, że Niemcy zapłacą w naturze odszkodowania za dokonane zniszczenia. Uchwały Konferencji gwarantują Polsce niepodległość i rozszerzenie granic na zachodzie i północy oraz ustalają granicę polsko-radziecką na linii Curzona. Na Konferencji ustalono, że Rząd Tymczasowy powinien stać się podstawą Rządu Jedności Narodowej. Utworzenie Rządu Jedności Narodowej w czerwcu r. b. jest urzeczywistnieniem uchwał Konferencji.

Konferencja w San Francisco (Ameryka) — odbyła się pomiędzy 25 kwietnia a 25 czerwca b. r. Wzięło w niej udział 50 państw świata. Opracowano i podpisano na niej statut Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa „Narody Zjednoczone”. Uchwały konferencji są dowodem wzmocnienia jedności państw demokratycznych, a przede wszystkim ZSRR, Anglii i St. Zjednoczonych. Wskutek knowań reakcji „londyńskiej” Polska nie wzięła udziału w Konferencji. Konferencja powzięła jednak specjalną uchwałę, wyrażającą uznanie dla bohaterskiej walki narodu polskiego i pozostawiła miejsce dla podpisania przez Polskę Statutu „Narodów Zjednoczonych”. Podpis w imieniu Polski złożył przedstawiciel Rządu Jedności Narodowej.

Koniew Iwan — Marszałek Zw. Radzieckiego, d-ca I Frontu Ukraińskiego — wyzwoliciel Krakowa i Śląska, jeden ze zdobywców Berlina. Za wspaniałe przeprowadzoną kampanię na

ziemiach polskich nagrodzony krzyżem „Virtuti Militari“ I klasy. Odznaczony najwyższym radzieckim orderem wojskowym „Zwycięstwa“.

Konserwatyści — nazwa angielskiej partii politycznej, reprezentującej interesy warstw zamożnych. Konserwatyści przeciwstawiają się kontroli państwa nad działalnością gospodarczą, czym dają możliwość nieskrępowanego rozwoju pasożytniczych karteli i trustów. Partia konserwatywna wysuwa hasło sojuszu anglo-radzieckiego. Wśród jej działaczy jest jednak wielu jawnych lub skrytych reakcjonistów, którzy pragną odrodzenia silnych Niemiec. W czasie wyborów do parlamentu konserwatyści usiłowali wykorzystać popularność Churchilla dla zdobycia jak największej ilości głosów. Pomimo to naród angielski nie poszedł za konserwatystami i oddał w większości swe głosy na kandydatów Partii Pracy, która wypowiedziała się za całkowitą demokratyzacją stosunków wewnętrznych w państwie — przeciw wielkiemu kapitałowi, kartelom i trustom.

Krajowa Rada Narodowa — najwyższy organ władzy państwowej w Polsce, tymczasowy Sejm narodu polskiego. Powstała pod okupacją niemiecką 1 stycznia 1944 r. w Warszawie, łącząc najwybitniejszych przedstawicieli podziemnego ruchu niepodległościowego. Jednoczyła naród, kierowała walką zbrojną z okupantem, tworzyła Armię Ludową. Po

wyzwoleniu części Polski] w lipcu 1944 r. wyszła z podziemi i objęła władzę. W skład KRN wchodzi przedstawiciele najszerzych warst społeczeństwa, stronnictw demokratycznych, organizacji społecznych, gospodarczych, oświatowych i związków młodzieży. KRN prowadziła naród, do całkowitego zwycięstwa, obecnie wraz z powołanym przez siebie Rządem Jedności Narodowej, kieruje pracą nad odbudową i przebudową Polski. Krajowa Rada Narodowa jest uosobieniem odrodzonej państwowości polskiej, uosobieniem majestatu Rzeczypospolitej.

L

Labour Party (Partia Pracy) — robotnicza partia angielska, reprezentująca interesy szerokich warstw narodu angielskiego. Występuje za ścisłym sojuszem ze Zw. Radzieckim. Domaga się upaństwowienia szeregu gałęzi wielkiego przemysłu i podporządkowania interesów wielkiego kapitału interesom narodu. Program Labour Party zyskał uznanie narodu angielskiego. W ostatnich wyborach Labour Party uzyskała bezwzględną większość (390 posłów wobec 195 posłów konserwatywnych) i objęła rządy w Anglii. Jej przywódca Attlee — obecny premier — zapowiedział całkowite urzeczywistnienie programu, wysuniętego przed wyborami.

Linia Curzona (Kerzona) — granica między Polską a Zw. Radzieckim, zaproponowana jeszcze

w 1919 r. przez angielską Komisję pod przewodnictwem ówczesnego ministra spraw zagranicznych Anglii, Lorda Curzona. Granica ta przewiduje włączenie wszystkich ziem z większością ludności polskiej do Polski, a z większością ukraińską, białoruską i litewską do odpowiednich republik radzieckich. Konferencja Krymska (Stalin, Roosevelt i Churchill) przyjęła linię Curzona, jako jedynie sprawiedliwą granicę polsko-radziecką. Naród polski uznaje linię Curzona, gdyż nie chce uciska innych narodów, a w trwałej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim widzi gwarancję bezpieczeństwa przed napadami niemieckimi. Na podstawie umowy między Polską a Republikami radzieckimi — Ukraińską, Białoruską i Litewską — całą ludność tych ziem przesiedla się do Polski.

M

Mikołajczyk Stanisław — jeden z przywódców Stronnictwa Ludowego. Wicepremier rządu emigracyjnego generała Sikorskiego. Po śmierci Sikorskiego premier tego rządu. Na tle różnic politycznych w obozie emigracji londyńskiej, ustąpił ze swego stanowiska w grudniu 1944 r. Wahał się jednak w sprawie powrotu do kraju. Sukcesy demokracji, która wyzwoliła przy pomocy ZSRR kraj i przystąpiła do odbudowy odrodzonego Państwa Polskiego, wpłynęły na przezwycięzenie tych wahań. Mikołajczyk wraz z innymi działaczami demokratycznymi z kraju i zagranicy wziął udział w konferencji mos-

kiewskiej, na której osiągnięto porozumienie z przedstawicielami Rządu Tymczasowego i wszedł w skład Rządu Jedności Narodowej, jako wicepremier i minister rolnictwa i reform rolnych.

Mołotow Wiczesław — Komisarz Ludowy (minister) Spraw Zagranicznych ZSRR, jeden z najbliższych współpracowników marsz. Stalina. Znany ze swego niezwykle przyjaźnego stosunku do Polski.

Montgomery Bernard — Marszałek Anglii. Wsławił się walką w północnej Afryce przeciw Niemcom i Włochom. Dowódca brytyjskich sił zbrojnych, walczących we Francji i w Niemczech. Z ramienia Wielkiej Brytanii wchodzi do Sojuszniczej Rady Kontroli nad Niemcami. Odznaczony najwyższym radzieckim orderem wojskowym „Zwycięstwa”.

N

SZ — „**Narodowe Siły Zbrojne**“ — organizacja endecko-oenerowska w Polsce. Przez cały czas okupacji czynnie współdziałała z gestapo otrzymując od niej broń i pieniądze do walki z bojownikami o niepodległość. Bandyci z NSZ zamordowali i wydali w ręce gestapo wielu patriotów. Po wyzwoleniu Polski większa część członków NSZ nadal popełnia zbrodnie wobec Państwa Polskiego, mordując żołnierzy, działaczy demokratycznych i niewinną ludność. Na swoim sumieniu mają NSZ-owcy straszliwą

zbrodnię w Wierzchowinach woj. lubelskiego, gdzie wymordowali około 200 spokojnych mieszkańców wsi, w tym większość kobiet, starców i dzieci. Bandy z NSZ łączą się w swej antypaństwowej robocie z ukraińskimi faszystami spod znaku Bandery, Bulby itd. Ci członkowie band, którzy dobrowolnie nie złożą broni, zostaną doszczętnie wytępieni, Naród ma bowiem dość przelewu krwi i pragnie wreszcie spokoju.

Obszarnicy — właściciele wielkich majątków ziemskich. Przed wojną 19.000 rodzin obszarniczych posiadało prawie połowę ziemi w Polsce. Obszarnicy stanowili wraz z kartelami, z którymi byli ściśle związani, ostoję naszej reakcji, kierując faktycznie rządami w Polsce przed wrześniem 1939 r. Wyśługując się Niemcom, dążą oni i dziś do skłócenia Polski ze Zw. Radzieckim. Przeprowadzenie reformy rolnej w Polsce oznacza całkowite zniesienie obszarnictwa i naprawienie odwiecznej krzywdy chłopu polskiego. Dlatego rozwścieczeni obszarnicy pchają reakcyjnych zamachowców do bratobójczego mordowania żołnierzy i oficerów polskich oraz działaczy demokratycznych.

Odbudowa Kraju — najważniejsze zadanie, stojące obecnie przed narodem polskim. Okupanci niemieccy pozostawili po sobie mogiły, ruiny i zgłiszcza. W chwili wyzwolenia kraju sta-

nęliśmy przed groźbą głodu, bezrobocia, inflacji, katastrofy gospodarczej. Dzięki wysiłkom Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego i Rządu Tymczasowego uniknęliśmy tych klęsk i szybciej niż inne państwa europejskie powracamy do normalnego życia. Uruchomiono już przemysł i transport, obsiano niemal całą ziemię uprawną, nie dopuszczono do spadku wartości pieniądza. Poprawia się aprowizacja kraju, odradza się dławione przez okupanta życie kulturalne. Poczyniono pierwsze kroki dla podniesienia z gruzów stolicy Polski—Warszawy. Pomimo ogromnych sukcesów wiele pozostaje jeszcze do zrobienia. Tylko maksymalny wysiłek całego narodu, tylko twórcza, ofiarna praca każdego Polaka, pozwoli na szybkie zaleczenie ran wojennych.

Odrodzone Wojsko Polskie — powstało w lipcu 1944 r. z połączenia 1 Armii Polskiej w ZSRR z Armią Ludową, pod naczelnym dowództwem marszałka Roli - Żymierskiego. Wojsko Polskie, wyposażone w doskonałą broń, otrzymaną od Zw. Radzieckiego, liczy setki tysięcy najlepszych synów naszego narodu i szkoli dziesiątki tysięcy oficerów dla demokratycznego korpusu oficerskiego. Odrodzone Wojsko Polskie jest przepełnione duchem demokratycznym. Pracę nad uświadamieniem obywatelskim i żołnierskim prowadzą oficerowie polityczno-wychowawczy. Wojsko Polskie jest potężną siłą, stojącą na straży całości i nietykalności granic Rzplitej oraz porządku demokratycznego. Wojsko Pol-

skie okryło się u boku Armii Czerwonej nieśmiertelną chwałą, wnosząc bohaterski wkład w wyzwolenie Ojczyzny. Wspaniałe walcząc nad Pilicą, pod Warszawą, na Pomorzu, nad Odrą, Nissą i Bałtykiem oraz na terytorium Niemiec, Wojsko Polskie doszło wraz z Armią Czerwoną do Berlina i zatknęło zwycięski sztandar biało-czerwony w stolicy prusactwa, zmywając hańbę klęski 1939 r. i dając świadectwo żywotności i siły Polski demokratycznej. Wojsko Polskie jest związane nierozzerwalnym braterstwem broni z Armią Czerwoną, z którą wspólnie przelewało krew.

Okupacja Niemiec — w wyniku bezwzględnej kapitulacji Niemiec hitlerowskich terytorium Rzeszy Niemieckiej zostało podzielone na strefy, okupowane przez cztery główne państwa koalicji antyhitlerowskiej: ZSRR, Anglię, St. Zjednoczone i Francję. Berlin jest wspólnie okupowany przez wojska tych czterech państw. W myśl umowy, zawartej dnia 5-go czerwca b. r., władzę w Niemczech sprawuje Sojusznicza Rada Kontroli nad Niemcami, do której wchodzi: marsz. Żukow (ZSRR), gen. Eisenhower (Ameryka), marsz. Montgomery (Anglia) i gen. Koenig (Francja). Dalsze losy Niemiec zostaną zdecydowane na konferencji pokojowej.

Osadnictwo wojskowe — Rozkaz Naczelnego Dowódcy WP z dn. 7 czerwca br. przewiduje stworzenie nad granicą zachodnią specjalnej strefy osadnictwa wojskowego. W strefie tej rodziny wojskowe otrzymają działki ziemi po-

dwójnej wielkości (10 hektarów), w najlepiej utrzymanych gospodarstwach poniemieckich. Wojsko wydzieli dla celów przesiedlenia środki transportowe i udzielać będzie wszelkiej pomocy. Osadnictwo wojskowe, które zapewnia dobrobyt rodzinom żołnierzy, jest wyrazem troski Rządu i Naczelnego Dowództwa o przyszłość bojowników o niepodległość. Już obecnie żołnierze zwalniani z wojska otrzymują prawo do osiedlania się na zachodzie. Stopniowo nastąpi osiedlanie dalszych grup. Osadnictwo nosi charakter dobrowolny.

Osóbka-Morawski Edward — przewodniczący Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, później premier Rządu Tymczasowego, a obecnie premier Rządu Jedności Narodowej. Syn ślusarza. Od wczesnej młodości czynny członek PPS. Uczestnik obrony Warszawy w 1939 r. Podczas okupacji staje na czele Robotniczej Partii Polskich Socjalistów (RPPS), z której ramienia wchodzi do Krajowej Rady Narodowej. Obecnie przewodniczący Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS. Odznaczony Krzyżem Grunwaldu I klasy.

P

„Piąta Kolumna” — nazwa agentur hitlerowskich w różnych krajach. Prowadząc działalność szpiegowską i dywersyjną, rozbijając jedność narodów i walcząc z demokracją, torowała ona drogę hitleryzmowi. Rolę „Piątej Kolumny” odgrywają różne organizacje faszystowskie i re-

akcyjne (między innymi sanacja i endecja w Polsce). Hitlerowcy przygotowali „Piątą Kolumnę” do działalności podziemnej po klęsce Niemiec. Dlatego walka z wszelkimi agenturami faszyzmu nabiera obecnie szczególnego znaczenia.

Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego — wyłoniony przez Krajową Radę Narodową 21 lipca 1944 r. jako organ władzy wykonawczej na wyzwolonych terenach Polski. Manifest PKWN sformułował następujące zasady ustroju Polski demokratycznej: wolność polityczną, zniesienie obszarnictwa i przekazanie ziemi chłopom, przejęcie przez państwo własności poniemieckiej w przemyśle, zapewnienie należnych warunków bytu masom ludowym miast i wsi, oraz upowszechnienie oświaty. Dzięki słusznej polityce zagranicznej PKWN zacieśnił więzy przyjaźni między Polską a Zw. Radzieckim. W uznaniu historycznych zasług w dziele odrodzenia państwowości polskiej, zgodnie z wolą całego Narodu, PKWN został przekształcony uchwałą Krajowej Rady Narodowej z 31-go grudnia 1944 r. w Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej.

Polska Partia Robotnicza (PPR) — powstała w podziemiu w styczniu 1942 r. Prowadząc od początku swego istnienia nieubłaganą walkę z najeźdźcą, stała na czele zbrojnego wysiłku narodu, za co była szczególnie prześladowana przez gestapo i polską reakcję. Organizacja bojowa PPR — „Gwardia Ludowa” — pierw-

sza wystąpiła do zbrojnej walki z Niemcami. PPR była współorganizatorem Krajowej Rady Narodowej i Armii Ludowej. Jest spadkobiercą rewolucyjnych tradycji polskich mas ludowych i orędownikiem jedności narodowej. Dzięki swemu patriotycznemu stanowisku podczas okupacji i zdecydowanie demokratycznej postawie, cieszy się ogromnym autorytetem w całym kraju. Przedstawiciele PPR z wicepremierem Gomułką (Wiesławem) na czele zasiadają w Rządzie Jedności Narodowej.

Polska Partia Socjalistyczna (PPS) — powstała w r. 1892. W łonie PPS ścierały się zawsze dwa kierunki: demokratyczny i reakcyjny, przy czym grupa reakcyjna (Arciszewski, Kwapiński, Zaremba, Pużak i in.) brała najczęściej górę w kierownictwie partii. Wynikiem polityki tej grupy było rozbicie i osłabienie ruchu demokratycznego w Polsce, co ułatwiało sanacji opanowanie i utrzymanie władzy w kraju. W czasie okupacji reakcyjni przywódcy PPS utworzyli tzw. grupę WRN (Wolność, Równość, Niepodległość), która otwarcie współdziałała z sanacją i endecją. W przeciwieństwie do nich patriotyczna część członków PPS zorganizowała się w Robotniczej Partii Polskich Socjalistów (RPPS), która była współorganizatorką Krajowej Rady Narodowej i Armii Ludowej. Po wyzwoleniu Polska odrodziła się jednolita PPS, która, potępwszy stanowisko grupy WRN, wchodzi w skład bloku czterech stronnictw demokratycznych. Zgodnie z tra-

dycją zamordowanych przez Niemców wodzów PPS — Barlickiego, Dubois i d-ra Próchnika — zwolenników jednolitego frontu robotniczego — odrodzona PPS ściśle współpracuje z bratnią Polską Partią Robotniczą. Cały szereg działaczy PPS, którzy przez pewien okres stali na uboczu, obecnie czynnie popiera politykę partii (m. in. Jan Stańczyk i Zygmunt Żuławski). PPS posiada 6-ciu przedstawicieli w Rządzie Jedności Narodowej z premierem Osóbką-Morawskim na czele.

Powstanie Warszawskie — wywołane 1 sierpnia 1944 r. przez dowództwo AK na rozkaz „rządu” londyńskiego, bez porozumienia z sojusznikami, a przede wszystkim z Armią Czerwoną i Wojskiem Polskim. Klika londyńska chciała przy pomocy powstania upiec swoją pieczeń polityczną: zapisać wyzwolenie Warszawy na swój własny rachunek i pochwycić władzę. D-two AK oszukańczo głosiło, że wybuch powstania został uzgodniony z Armią Czerwoną. Powstańcy, zarówno żołnierze i oficerowie AK jak AL, wierząc w celowość swej walki, wykazali niesłychaną odwagę i męstwo. Na barykadach Warszawy nastąpiło zbratanie wszystkich patriotów, bez różnicy przynależności organizacyjnej. Bohaterska walka trwała dwa miesiące. Armia Czerwona i Wojsko Polskie pomagały wydatnie powstańcom, zrzucając im broń i żywność. 1-sza Armia WP uporczywie forsowała Wisłę, ponosząc znaczne straty. Powstańcy mieli możliwość przedarcia się za

Wisłę i połączenia się z Wojskiem Polskim, ale dowództwo AK, z hr. Borem-Komorowskim na czele, przeszkodziło temu i haniebnie skapitulowało. Niemcy, mszcząc się za powstanie, zniszczyli całkowicie Warszawę. Polska, gardząc przywódcami AK, którzy działali w imię własnych interesów, czci mężnych uczestników powstania, którzy wpisali jedną z najpiękniejszych kart w historię bohaterstwa i niezłomności naszego narodu.

Proces „szesnastu” — proces 16-tu polskich przywódców reakcyjnych w Moskwie, z Okulickim na czele, oskarżonych o zbrodniczą działalność na tyłach Armii Czerwonej. Oskarżeni przyznali się do winy i ujawnili, że działali zgodnie z rozkazami „rządu” londyńskiego. Ich działalność, jak z własnych ich słów wynika, przynosiła korzyści Niemcom. W procesie zapadły wyroki, skazujące winnych na kary od 3-ch miesięcy do 10 lat więzienia. Trzech oskarżonych uniewinniono. Proces odsłonił prawdziwe oblicze reakcyjnego „rządu” londyńskiego, który krzyczał o swym patriotyzmie i dążeniu do przyjaznych stosunków z ZSRR, a w rzeczywistości kazał zabijać żołnierzy Armii Czerwonej i pomagał Niemcom.

R

Rackiewicz Władysław — przed wrześniem 1939 r. minister spraw wewnętrznych, wojewoda i marszałek senatu z ramienia sanacji. Zatwardziały reakcjonista, bezprawnie mianowany „prezy-

dentem" przez dezertera Mościckiego. Obecnie, wobec likwidacji „rządu” londyńskiego, zakończył swą karierę. Próbuje jeszcze bruździć przeciw prawowitemu rządowi polskiemu w Warszawie.

Rady Narodowe — (wojewódzkie, miejskie, powiatowe, gminne, gromadzkie) — demokratyczne organy władzy odrodzonej Rzeczypospolitej. Złożone z przedstawicieli partyj politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych i stowarzyszeń młodzieży, posiadają one szerokie uprawnienia w zakresie kontroli urzędników państwowych (wojewodów, starostów, wójtów), samorządu itd. Rady Narodowe zapewniają udział najszerszych warstw społeczeństwa w sprawowaniu władzy.

Rady Zakładowe — wprowadzone w Polsce demokratycznej, dają robotnikom prawa współgospodarzy przedsiębiorstw. Rady zakładowe, wybierane przez wszystkich pracowników fabryki, kopalni, huty itp., mają za zadanie: 1) wykonywanie nadzoru nad warunkami pracy, 2) zatwierdzanie norm pracy i regulaminu, 3) współdziałanie z zarządem fabryki w zakresie zaopatrywania robotników, 4) pośredniczenie w zatargach między kierownictwem a pracownikami, 5) kontrolowanie przyjmowania i zwalniania pracowników. Rada składa co najmniej raz na 3 miesiące sprawozdanie ze swej działalności na ogólnym zebraniu robotników. Działalność Rad nie może jednak na-

ruszać zasady jednolitości kierownictwa przedsiębiorstwem, które spoczywa w rękach dyrektora.

Rasizm — brednia, wymyślona przez hitlerowców o wyższości jednej rasy nad drugą i o przewadze rasy niemieckiej nad wszystkimi innymi. Służy to Niemcom do wywoływania wzajemnej nienawiści między narodami. Polaków — Niemcy zaliczali do rasy niewolników, której przeznaczeniem jest zginąć, lub w najlepszym wypadku, wiecznie służyć „niemieckim panom”.

Reakcja — znaczy wsteczniectwo, zacofanie. Obóz reakcji występuje przeciwko postępowi, walczy o władzę i przywileje dla garstki możnych, kosztem upośledzenia nędzy i ciemnoty szerokich mas. Najjaskrawszym wyrazem reakcji jest faszyzm. Polska reakcja doprowadziła do klęski wrześniowej 1939 roku, a potem, zgromowawszy się wokół tzw. „rządu” londyńskiego, usiłowała bezskutecznie hamować walkę o wyzwolenie kraju, idąc na rękę hitleryzmowi. Resztki tych hitlerowskich najmitów do dzisiaj prowadzą gdzieś bandycką robotę, zabijając z za węgla żołnierzy polskich i radzieckich, działaczy demokratycznych i niewinną ludność. Walka z reakcją jest walką o spokój i ład wewnętrzny, którego tak pragnie cały naród.

Reforma Rolna — przekazanie ziemi obszarnej służbie folwarcznej, bezrolnym, małorolnym i średniorolnym chłopom. Obłudnie obiecywana

i nigdy nie urzeczywistniona w czasie rządów reakcyjnych. Dopiero na mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 IX. 1944 r., ziemia obszarnicza została poddana reformie rolnej. Do dnia 1-go czerwca 1945 r. (nie licząc ziem odzyskanych) 360.000 rodzin chłopskich i fernalskich otrzymało 1.300.000 ha ziemi, na której dawniej tuczyło się 5.500 rodzin obszarnicznych. Poza tym czekają na chłopa polskiego ogromne obszary ziemi na zachodzie. Reforma rolna otwiera przed wsią szerokie drogi materialnego i kulturalnego rozwoju. Chłopi przeprowadzili podział ziemi przy czynnej pomocy robotników miejskich oraz przedstawicieli odrodzonego Wojska Polskiego.

Reformy Społeczne — przemiany, dokonywane w celu poprawy położenia szerokich rzesz narodu. Jedynie państwo demokratyczne zdolne jest do przeprowadzenia prawdziwych, głębokich reform społecznych. Do takich reform należą: reforma rolna, objęcie przez państwo wielkiego przemysłu, stworzenie rad zakładowych, bezpłatne szkolnictwo i inne, które obecnie są urzeczywistniane w Polsce. Reformy te stanowią podstawę dla osiągnięcia lepszej przyszłości drogą zbiorowego wysiłku i pracy.

Repatriacja — powrót do Ojczyzny. Repatriacja obejmuje wszystkich obywateli polskich, którzy w czasie wojny znaleźli się poza granicami kraju. Już obecnie wracają obywatele polscy z za Bugu i ze wschodnich terenów Niemiec.

Zgodnie z umową, zawartą między Polską a ZSRR, jeszcze w ciągu roku bieżącego powrócą Polacy z głębi Rosji, w pierwszym rzędzie rodziny wojskowych. Dzięki staraniom Rządu Polskiego możliwość powrotu otrzymują także wszyscy Polacy, znajdujący się obecnie w Niemczech Zach., Francji, Anglii, Ameryce, Palestynie i innych krajach, zarówno ludność cywilna, jak i wojskowi. Ciężki okres powojenny stwarza poważne trudności dla repatriacji. Pomimo to rząd i społeczeństwo czynią wszystko, by zapewnić repatriantom jak najlepsze warunki w czasie drogi i po powrocie. Przyłączenie ziem zachodnich daje możliwość odpowiedniego urządzenia się milionom repatriantów.

Rewolucja Październikowa — dokonana w Rosji przez szerokie masy narodu 7 listopada (według starego kalendarza 25 października) 1945 r., pod wodzą Partii Komunistycznej, kierowanej przez Lenina i Stalina. Po obaleniu zmurszałego caratu¹ nastąpiło zniesienie władzy kapitałistów i obszarników oraz objęcie władzy przez rady delegatów robotniczych i chłopskich. Rewolucja zerwała z polityką ucisku innych narodów, uprawianą przez carat i uznała prawo wszystkich narodów, między innymi i narodu polskiego, do samodzielnego bytu państwowego. Zwycięstwo Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w znacznym stopniu przyczyniło się do powstania niepodległej Polski.

Rokossowski Konstanty — Marszałek Związku Radzieckiego, Dowódca II Frontu Białoruskiego. Wojska, pozostające pod jego dowództwem, wyzwoliły Lublin, Pragę i Pomorze, oraz sforsowały Odrę. Odznaczony krzyżem „Virtuti Militari” I klasy. Nagrodzony najwyższym radzieckim orderem wojskowym „Zwycięstwa”.

Roosevelt Franklin (Ruzvelt) — od 1932 r. prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. W listopadzie 1944 r. wybrany na to stanowisko po raz 4-ty. Zwalczał hitleryzm i faszyzm. Widział we współpracy ze Zw. Radzieckim gwarancję zwycięstwa nad Niemcami oraz trwałego pokoju i pomyślności dla narodów świata. Jeden z najwybitniejszych współczesnych mężów stanu. Zmarł nagle 12 kwietnia 1945 r., okrywając żałobą wszystkie narody sprzymierzone.

Rząd Jedności Narodowej — powołany w czerwcu 1945 r. przez Prezydenta Krajowej Rady Narodowej, Bolesława Bieruta. Stanowi rozszerzenie Rządu Tymczasowego przez włączenie w jego skład szeregu wybitnych działaczy demokratycznych z kraju i zagranicy. Premierem Rządu Jedności Narodowej został przewodniczący PKWN, a później premier Rządu Tymczasowego, Edward Osóbka-Morawski, wicepremierami — Władysław Gomułka (Wiesław) i Stanisław Mikołajczyk. Rząd Jedności Narodowej będzie dalej kontynuował demokratyczną linię polityczną PKWN i Rządu Tymczasowego. Cały świat z Anglią i St. Zjednoczonymi

na czele, uznaje Rząd Jedności Narodowej za jedyny prawowity rząd polski. Zniknął z powierzchni ziemi znienawidzony przez naród reakcyjno-faszystowski „rząd” londyński. Polska, zjednoczona pod sztandarami demokracji, zajmuje na arenie międzynarodowej należne jej miejsce i staje się ważnym czynnikiem utrzymania pokoju w Europie. Utworzenie Rządu Jedności Narodowej stanowi zwycięstwo demokracji, zwycięstwo całego narodu polskiego i sromotną klęskę reakcji. Naród polski, zjednoczony wokół tego Rządu, wyteżoną pracą zaleczy rany wojenne i zbuduje gmach wolnej i potężnej Rzeczypospolitej.

„Rząd” londyński — grupa reakcyjnych emigrantów, którzy uprawiali starą politykę sanacji — klika bankrutów politycznych, odwołujących się do bezprawnej, faszystowsko-dyktatorskiej konstytucji z kwietnia 1935 r. Idąc na lep propagandy hitlerowskiej, doprowadził w r. 1943 do zerwania stosunków ze Zw. Radzieckim. Wiązał się z najbardziej reakcyjnymi, hitlerofilskimi grupami politycznymi innych krajów. Służył nieczesnym apetytom obszarników i wielkich magnatów kartelowych, którzy raz na zawsze zniknęli z powierzchni życia polskiego. Usiłował wywołać nową „trzecią” wojnę. Przeszkadzał jak mógł w odbudowie kraju. Wszyscy uczciwi Polacy odwrócili się od „rządu” reakcji londyńskiej i poparli demokratyczny Rząd Jedności Narodowej w Warszawie, uznany obecnie przez cały świat. „Rząd” londyński

zakończył swój haniebný żywót. Jego kierownicy, z Raczkiewiczem i Arciszewskim na czele, zostali wyrzuceni poza nawias życia polskiego.

S

Sanacja — nazwa odłamu polskiej reakcji spod znaku Piłsudskiego i Rydza-Śmigłego. Pochwywszy w maju 1926 r. władzę przy pomocy zbrojnego zamachu, zaprowadziła w Polsce rządy dyktatorskie. W r. 1935 gwałtem i oszustwem narzuciła konstytucję, rabującą narodowi wszelkie prawa demokratyczne. Sanacja popierała obszarników i magnatów kartelowych, powodując w Polsce coraz większe, w porównaniu z innymi krajami, zacofanie przemysłu i rolnictwa. Ze swoim ministrem Beckiem na czele, pomagała Niemcom w przeprowadzeniu ich planów zaborczych wobec Austrii, Czech i Litwy. Prowadząc wrogą politykę wobec Zw. Radzieckiego i przeciwstawiając się utworzeniu koalicji antyhitlerowskiej — doprowadziła do osamotnienia Polski w chwili najazdu hitlerowskiego na nasze ziemie. Nie przygotowała wojskowo Polski do wojny z Niemcami. Gdy naród polski bohatersko walczył, dygnitarze sanacyjni haniebnie uciekli zagranicę. Na emigracji utworzyli samozwańczy „rząd“ londyński, trwoniąc złoto Banku Polskiego oraz działając na szkodę Polski. Wraz z likwidacją tego „rządu“ sanacja straciła ostatecznie grunt pod nogami. Choć jeszcze próbuje szkodzić, jest rzeczą jasną, że wysiłki jej spełzną na niczym.

Sikorski Władysław — generał dywizji, wybitny wojskowy i polityk. Szef Sztabu Generalnego w 1921—1922 r., premier i dwukrotnie minister spraw wojskowych przed 1926 r. Prześladowany przez sanację, przebywał na emigracji we Francji. Po klęsce wrześniowej stanął na czele rządu w Paryżu, potem w Londynie. Organizator polskich sił zbrojnych na Zachodzie. Dążył do zbliżenia z Rosją, zawierając sojusz z ZSRR w 1941 r. W ostatnim okresie swojego życia nie potrafił przeciwstawić się naciskowi reakcji emigracyjnej, która zaprzępała plody jego trudów i doprowadziła do zerwania stosunków polsko-radzieckich. Zginął w tajemniczych okolicznościach w katastrofie samolotowej 4 lipca 1943 r. Po jego śmierci reakcja całkowicie opanowała tzw. „rząd” londyński. Pomimo niektórych jego błędów, naród polski czerpiąc pamięć gen. Sikorskiego, jako szczerego i gorącego patrioty oraz wybitnego męża stanu.

Spółdzielczość — polega na zrzeszaniu się drobnych wytwórców lub spożywców dla prowadzenia wspólnej działalności gospodarczej (spółdzielnie rolnicze, rzemieślnicze, handlowe, pożyczkowe) i przynosi równocześnie korzyści tak poszczególnym udziałowcom, jak i całemu społeczeństwu. Spółdzielczość posiada warunki prawdziwego rozwoju tylko w państwie demokratycznym. W Polsce demokratycznej spółdzielczość odegra wielką rolę. Obok starych spółdzielni, przeważnie handlowych, powstaje cały szereg no-

wych, m. in. spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej. Obecnie ruch spółdzielczy został ujednolicony. Spółdzielnie gminne, będące pod zarządem Związku Samopomocy Chłopskiej, wchodzi do powiatowego związku spółdzielni „Społem“. Związek „Społem“ jest wobec tego centralną organizacją spółdzielców polskich.

Spychalski Marian — generał dywizji, zastępca Naczelnego Dowódcy dla Spraw Polityczno - Wychowawczych. Syn robotnika łódzkiego. Inżynier-architekt. Podczas okupacji brał udział w opracowaniu planów odbudowy Warszawy. Równocześnie był jednym z kierowników walki zbrojnej z Niemcami, jako Szef Sztabu, a potem członek d-twa Gwardii Ludowej. Zorganizował pierwsze tajne posiedzenie Krajowej Rady Narodowej, z ramienia której wszedł do Naczelnego Dowództwa Armii Ludowej. Od października 1944 r. był Prezydentem m. stoł. Warszawy. Odznaczony krzyżem Grunwaldu II klasy i krzyżem „Virtuti Militari“.

Stalin Józef — wódz narodów radzieckich. Budowniczy potęgi gospodarczej, politycznej, militarnej i kulturalnej Zw. Radzieckiego. Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych (Premier) ZSRR oraz Naczelnny Dowódca Armii Czerwonej. Pod jego kierownictwem Armia Czerwona zadała śmiertelne ciosy Niemcom, ratując świat przed tyranią hitlerowską. Za mężne i nieugięte kierownictwo obroną kraju w najcięższych dniach inwazji niemieckiej, nadano mu tytuł Bohatera Związku Radzieckiego. Za zwycięskie

zakończenie wojny dwukrotnie odznaczony najwyższym radzieckim orderem „Zwycięstwa“. Mianowany ostatnio Generalissimusem Związku Radzieckiego (najwyższy stopień wojskowy w Armii Czerwonej). Wielki przyjaciel Polski, wciela w życie swoje przyrzeczenie, że „Zw. Radziecki uczyni wszystko, aby umocnić przyjaźń polsko-radziecką i wszelkimi środkami przyczyni się do odbudowania silnej i niepodległej Polski“. Wielki mąż stanu, cieszący się ogromnym autorytetem we wszystkich krajach demokratycznych.

Stańczyk Jan — stary działacz PPS i związków zawodowych. Był członkiem „rządu“ londyńskiego do grudnia 1944 r. Obecnie powrócił do kraju i objął tekę ministra Pracy i Opieki Społecznej w Rządzie Jedności Narodowej. Członek Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS.

Stronnictwo Demokratyczne — grupuje w swoich szeregach postępową inteligencję polską. Wincenty Rzymowski — prezes stronnictwa — zajmuje stanowisko ministra Spraw Zagranicznych Rządu Jedności Narodowej.

Stronnictwo Ludowe — powstało w r. 1931 drogą połączenia różnych odłamów ruchu chłopskiego. Część przywódców stronnictwa zajmowała nie dość zdecydowane stanowisko opozycyjne wobec sanacji. Podczas okupacji grupy te nadal zajmowały pozycję chwiejną, chociaż duża część członków stronnictwa i Batalionów Chłopskich aktywnie walczyła z okupantem i popie-

rała najbardziej demokratycznych przywódców, którzy weszli w skład Krajowej Rady Narodowej. W odrodzonej Polsce Stronnictwo Ludowe stało się masową, demokratyczną partią chłopską. Obecnie wszyscy ludowcy, nawet tacy, którzy jak Witos, Mikołajczyk i in. trzymali się dotychczas na uboczu, stanęli w szeregach demokratycznego frontu narodowego, w sojuszu z PPR, PPS i Stronnictwem Demokratycznym. W skład Rządu Jedności Narodowej wchodzi 5 ludowców z wicepremierem Mikołajczykiem na czele. Wincenty Witos został wiceprezydentem Krajowej Rady Narodowej.

T

Tito-Broz / Józef — Marszałek. Wódz narodu jugosłowiańskiego. Przewodniczący Jugosłowiańskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, Dowódca Narodowo-Wyzwoleńczej Armii Jugosławii. Wbrew zdradzieckiej polityce jugosłowiańskiej reakcji i zbrodniczej działalności Michajłowicza, faszystowskiego „ministra” rządu emigracyjnego, prowadził nieustępliwą walkę z Niemcami. Dzięki ścisłemu sojuszowi ze Zw. Radzieckim i szczerze demokratycznej polityce wewnętrznej, osiągnął duże sukcesy w walce z okupantem i w budowie demokratycznego państwa jugosłowiańskiego. Obecnie Premier i Minister Obrony Narodowej rządu jugosłowiańskiego, uznanego przez wszystkie państwa sprzymierzone.

Truman Harry — prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, następca zmarłego prezydenta Roosevelta. Wybitny działacz partii demokratycznej, wybrany wiceprezydentem Stanów Zjednoczonych w listopadzie 1944 r. Kontynuuje politykę jedności mocarstw koalicji demokratycznej, zapoczątkowaną przez Roosevelta. Wyrazem tej polityki jest spotkanie Trumana, Stalina i Churchilla w Poczdamie pod Berlinem.

Tymczasowy Rząd Narodowy Rzplitej — powołany przez Krajową Radę Narodową 31. XII. 1944 r. W jego skład wchodził przedstawiciele czterech polskich partii demokratycznych, reprezentujących najszerze warstwy społeczeństwa. Rząd Tymczasowy ma historyczne zasługi w dziele wyzwolenia całości ziem polskich — w oparciu o sojusz i pomoc Zw. Radzieckiego. Zbudował zręby odrodzonej państwowości polskiej. Otoczył troskliwą opieką rosnące siły Wojska Polskiego. Podjął trudne i wielkie zadanie odbudowy gospodarczej Polski i odbudowy stolicy — Warszawy. Przeprowadził reformę rolną. Objął administracją polską ziemie zachodnie, zagrabione nam ongiś przez Niemców. Przez zawarcie paktu przyjaźni, wzajemnej pomocy i współpracy powojennej, zacieśnił więzy przyjaźni między Polską a Zw. Radzieckim. W czerwcu rb., zgodnie z uchwałą Konferencji Krymskiej, przekształcony został w Rząd Jedności Narodowej przez

wprowadzenie w jego skład działaczy demokratycznych z kraju i zagranicy.

TUR (Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego) — socjalistyczna organizacja młodzieży, prowadząca działalność oświatowo-kulturalną i polityczną. Reprezentowana w Krajowej Radzie Narodowej.

UNRRA (Junra) — Administracja Narodów Zjednoczonych dla Pomocy i Odbudowy. Powstała w r. 1943 i ma na celu okazanie pomocy krajom zniszczonym w czasie wojny, przez dostarczenie im żywności, odzieży, surowców przemysłowych itd. Dostarczane przez UNRRA towary będą musiały być później opłacone. Dotychczas pomoc UNRRA dla Polski była nieznaczna, m. in. wskutek zdradzieckiej polityki tzw. „rządu” londyńskiego. Obecnie Polska powinna otrzymywać zwiększoną ilość towarów UNRRA.

W

„Wici“ — Związek Młodzieży Wiejskiej Rzplitej Polskiej — organizacja młodzieży ludowej. Współpracuje z innymi związkami młodzieży demokratycznej (ZWM, TUR). Prowadzi pracę polityczną i kulturalną na wsi. Posiada przedstawicieli w Krajowej Radzie Narodowej.

Witos Wincenty — wybitny przywódca Stronnictwa Ludowego. Chłop z Wierzchosławic, powiatu tarnowskiego. Kilkakrotny premier Polski przed majem 1926 r. Osadzony przez Piłsudskiego

w Brześciu i skazany na kilkoletnie więzienie. Przebywał przez dłuższy czas na emigracji w Czechosłowacji, skąd powrócił przed wybuchem wojny. W czasie okupacji znajdował się w kraju. Obecnie stanął w szeregach frontu demokratycznego i objął stanowisko wiceprezydenta Krajowej Rady Narodowej.

Z

Zaolzie — część Śląska Cieszyńskiego, o większości polskiej, przyłączona siłą do Czechosłowacji w r. 1919. W r. 1938 sanacyjny rząd Rydza-Śmigłego i Becka wystąpił zbrojnie w sprawie Zaolzia, czym pomógł Hitlerowi do rozbioru Czechosłowacji i do okrażenia Polski od południa. Polska demokratyczna, potępiając politykę Becka, domaga się zwrotu polskiego Zaolzia, zgodnie z zasadą samostanowienia narodów.

Związek Patriotów Polskich w ZSRR — demokratyczna organizacja, jednocząca Polaków w Zw. Radzieckim. ZPP zorganizował Armię Polską w ZSRR. Prowadzi akcję pomocy materialnej i pracę kulturalną wśród Polonii radzieckiej. Wychowuje młodzież w duchu narodowym, organizując polskie szkoły i domy dziecięce. Twórczynią i przewodniczącą ZPP jest wybitna pisarka i działaczka społeczna — Wanda Wasilewska.

Związek Socjalistycznych Republik Rad (ZSRR) — potężne państwo, zajmujące $\frac{1}{4}$ część świata, o rozwiniętym przemyśle, nowoczesnym rol-

nictwie i wysokim poziomie kultury. Powstało na miejscu dawnej, zacofanej Rosji carskiej w następstwie Rewolucji Październikowej. ZSRR jest dobrowolnym związkiem 16 republik narodowych. Wyteżone budownictwo gospodarcze, w myśl planów pięcioletnich, zmieniło do gruntu oblicze kraju i przygotowało go do odparcia najazdu hitlerowskiego. Zw. Radziecki niósł przez 3 lata cały niemal ciężar wojny z Niemcami. Wspaniałym wysiłkiem narodu i bohaterskiej Armii Czerwonej złamał potęgę hitleryzmu. Polska zawdzięcza Zw. Radzieckiemu swoje wyzwolenie. ZSRR pomógł nam stworzyć Wojsko Polskie. ZSRR w całej rozciągłości popiera nasze prawa do granic na Odrze i Nissie. Niesie pomoc w odbudowie Warszawy i uruchomieniu zniszczonego przemysłu. Przyjaźń polsko-radziecka jest gwarancją naszego bezpieczeństwa i pokojowego rozwoju. Sojusz polsko-radziecki został zacieśniony przez pakt przyjaźni, wzajemnej pomocy i współpracy powojennej.

Związek Samopomocy Chłopskiej — masowa organizacja chłopska. Władze jej wybierane są przez ogólne zebrania członków. Zadaniem Związku jest zagospodarowanie resztówek podworskich (młynów, gorzelni, pasiek itd.), okazanie pomocy słabszym gospodarstwom w ziarnie siewnym, w sprzężaju, maszynach rolniczych, paszy i materiałach budowlanych. Związek organizuje zbyty produktów rolnych i dostarcza wsi artykułów przemysłowych, na-

rzędzi rolniczych i nawozów sztucznych. Pracę gospodarczą prowadzi za pomocą spółdzielni gminnych. Działalność Związku Samopomocy Chłopskiej jest ważnym czynnikiem budowy nowej wsi polskiej oraz podniesienia jej dobrobytu i kulturę.

Związek Walki Młodych — demokratyczna organizacja młodzieżowa, zasłużona w walce z Niemcami w czasie okupacji. Prowadzi działalność polityczną, społeczną, gospodarczą i kulturalną wśród młodzieży. Posiada swoich przedstawicieli w Krajowej Radzie Narodowej.

Związki Zawodowe — bezpartyjne, masowe organizacje robotników i pracowników poszczególnych zawodów, mające na celu obronę ich interesów. W państwie prawdziwie demokratycznym Związki Zawodowe biorą udział w organizacji życia gospodarczego i dążą do podwyższenia wydajności pracy i zwiększenia rozmiarów wytwórczości w interesie ogółu. W Polsce demokratycznej Związki Zawodowe posiadają szerokie prawa. Naczelnym organem polskiego ruchu zawodowego jest Tymczasowa Komisja Centralna Związków Zawodowych.

Ż

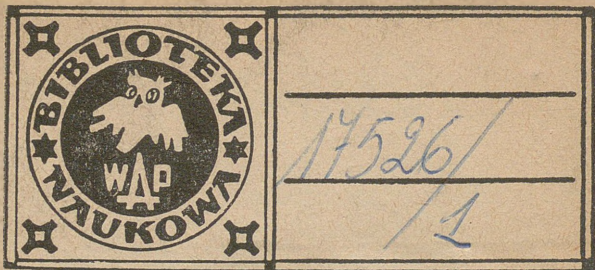
Żukow Jerzy — Marszałek Zw. Radzieckiego, zastępca Naczelnego Dowódcy Armii Czerwonej i Dowódca I Frontu Białoruskiego, w którego składzie walczyła 1-a Armia WP. Zdobywca Berlina. Wchodzi z ramienia ZSRR do Sojusz-

niczej Rady Kontroli nad Niemcami. Dwukrotnie nagrodzony najwyższym radzieckim orderem wojskowym „Zwycięstwa”. Za kierownictwo operacjami wojennymi, które doprowadziły do wyzwolenia Warszawy i Zachodniej Polski, odznaczony przez Krajową Radę Narodową krzyżem „Virtuti Militari” I klasy.

Żymierski Michał („generał Rola”) — Marszałek Polski. Odznaczony wielokrotnie orderem „Virtuti Militari” i „Krzyżem Walecznych” oraz innymi polskimi i zagranicznymi orderami. Za zasługi bojowe w walce z Niemcami nagrodzony „Krzyżem Grunwaldu” I klasy. Za zwycięskie zakończenie wojny odznaczony wielką wstęgą orderu „Virtuti Militari” I klasy. Minister Obrony Narodowej, Naczelnny Dowódca Wojska Polskiego. Działalność niepodległościową rozpoczął we wczesnej młodości jeszcze przed wojną 1914 r. Otoczony miłością żołnierzy za męstwo i okazywaną im troskliwość, jako dowódca 2 pułku Legionów organizuje spisek i protest wojskowy II brygady przeciw Niemcom. W bitwie z trzema dywizjami austriackimi pod Ratańczą przedziera się na czele II brygady Legionów przez front austriacki. Dowodzi bitwą z Niemcami pod Kaniowem. W r. 1924, jako wybitny znawca wojskowy, jest z-cą szefa administracji dla spraw uzbrojenia armii, co odpowiada stanowisku wiceministra spraw wojskowych. W listopadzie 1924 r. zostaje mianowany generałem brygady. Podczas przewrotu majowego 1926 r., zdając

sobie sprawę z antydemokratycznego charakteru tego przewrotu, jest organizatorem oporu zbrojnego przeciwko zamachowi. Prześladowany i ścigany za to przez sanację, chroni się do Francji, skąd powraca przed wybuchem wojny 1939 roku. W czasie okupacji niemieckiej oddaje swoją wiedzę i doświadczenie wojskowe walce zbrojnej z Niemcami. Od 1 stycznia 1944 r. dowodzi Armią Ludową, przy czym dla skoordynowania akcji partyzanckich organizuje Sztab Główny Armii Ludowej i odbywa inspekcje oddziałów partyzanckich. Dekretem Krajowej Rady Narodowej mianowany zostaje 21 lipca 1944 r. Naczelnym Dowódcą Wojska Polskiego.

Gospodarka i polityka Nowej Polski, sprawozdanie
Min. Przemysłu.

Powstanie w Warszawie, fakty i dokumenty.

O ziemi polskiej na zachodzie.

Demokracja i reakcja w powstaniach narodowych.

Powstanie w Warszawie (wyd. uzupełnione).

Zamachy niemieckie na byt Polski (tabl. historyczne).

Zgubność kierunku wschodniego w dziejach Polski
przedrozbiorowej (tabl. histor.).

Słowniczek polityczny dla żołnierzy.

Warszawa (zbiorek wierszy).

B. Prus. Michałko.

Wiersze i pieśni Armii Ludowej.

M. Czernerle. Na skrzyżowaniu dróg.

Bij Niemca! (wiersze i inscenizacje).

Meldunek i inne utwory dla teatrzyków żołnierskich.

Wybór wierszy i pieśni.

Wiersze i piosenki.

Ziemi polskiej na zachodzie.

Sanacja winowajcą klęski wrześniowej.

Wiersze i pieśni 1 Armii Polskiej w ZSRR.

Nowa karta dziejów Polski.